

ŞEKER HASTALIĞI (1.BÖLÜM)

Dr. Şükrü YENİCE

Dahiliye Uzmanı ve Hematoloji Uzmanı

Kurtuluş Mah. Atatürk Bulvarı (Yeni Devlet Hastanesi Yolu Üzeri),

No: 61, Kat: 1 / NAZİLLİ, Tel: 0 256 312 94 19, 0 505 218 60 57

E-posta: syenice@superonline.com

Merhaba değerli okuyucular.Bu sayıdan itibaren gazeteniz Çizgi’de haftada bir gün sizler için yazacağım. Hastalıkların sebebi, teşhisi, tedavisi ve korunma yollarını anlatırken yeri geldikçe sorularınızıda cevaplamaya çalışacağım. Her sayıda değişik bir hastalıktan bahsetmek her ne kadar konu çeşitliliği bakımından ilgi çekici görünse de bana göre insan hayatını veya yaşam kalitesini tehdit eden veya toplumun geniş kesimini olumsuz etkileyen bazı hastalıklar için birkaç hafta aynı sütunlar işgal edilmeye değer. Geleneksel basın veya internet gazetelerinde yazılarım yayınlanıyor.Sütunlarımda söz konusu ettiğim bazı hastalıklarla ilgili olarak bir çok okuyucudan müteakip yazılarımda aynı konuya devam etmem hususunda ısrarlı istekler geliyor. Malumunuz her basın kurumunun kendine özel bir okuyucu kitlesi var. Bu sebeple geniş kitleleri çok yakından ilgilendiren bazı hastalıkları daha çok toplum kesimlerine anlatabilmek için değişik gazetelerde bahis konusu etmem gerekiyor. Bu sayıda, giderek yaygınlaşan ve bir halk sağlığı sorunu haline gelen,ayrıca zaman zaman üzücü komplikasyonlarayol açabilenşeker hastalığından bahsedeceğim. Şeker hastalığının önemi yüzünden bir yazı dizisi şeklinde konuyu işlemenindaha anlaşılabilir olacağını düşünüyorum. Başlangıç olarak şeker hastalığını önce tanımaya gayret edelim.

Kelime anlamı olarak diabet idrara geçen, mellis tatlı-bal anlamına gelir. Tıbbi anlamda diabetesmellitus (kısaca diabet) hayat boyu süren ve kan şekerinin normalden yüksek olması ile karakterli hastalığa verilen addır. Türkçe karşılığı şeker hastalığıdır. Şeker hastalığı aslında bir hastalık olmaktan ziyade kanda şeker yüksekliğinin yol açtığı bir hastalıklar topluluğudur, bir sendromdur. Organizmanın tüm sistemlerini etkiler ve kontrol altına alınamazsa tepeden tırnağa bütün organlarda hasar yaratır. Ülkemizde şeker hastası sayısı neredeyse on milyona dayanmıştır. Böylesine yaygın bir hastalığın üzerinde önemle durmak ve önlemeye çalışmak ciddi bir koruyucu hekimlik organizasyonunu gerektiriyor. Vücutta kan şekerini düşürmek insülin hormonunun görevidir. İnsülin midenin arkasında duran ve pankreas adı verilen organdan salgılanır. Bu hormon kandaki şekeri hücre içine sokarak yakılmasını ve enerjiye dönüşmesini sağlar. Şeker hastalığında insülin hormonu ya az salgılanır ya hiç salgılanmaz ya da bazı sebeplerden görevini yapamaz. Şeker hastalığının başlıca 2 tipi vardır. Bunlar tip II ve

tip I şeker hastalığıdır. Bunların dışında gizli şeker hastalığı ve gebeliğe bağlı şeker hastalığından da söz edilebilir. Yetişkinlerde görülen şeker hastalığının %90'ını tip II şeker hastalığı oluşturur. Bu tip şeker hastalıklarında pankreastan yetersiz insülin hormonu salgısı vardır veya insülin direnci mevcuttur. İnsülin direnci vücuttaki hedef hücrelerin insülin hormonuna cevap vermemesidir. Şişmanlık insülin direncini artıran başlıca etkidir. Şeker hastalığının başlıca belirtileri çok idrara çıkmak, çok su içmek ve çok yemek yemektir. Çok idrara çıkmanın sebebi kandaki yüksek şekerin idrarla atılırken beraberinde fazlaca suyu da sürükleyerek atmasıdır. Çok su içmekde şeker yüksekliği ile idrarla fazla sıvı kaybı olması yüzünden ağız kuruluğu - susuzluk hissinin gelişmesi ve bunun neticesi olarak da su içme ihtiyacının ortaya çıkmasından kaynaklanır. Çok yemek yemek ise şeker hastalığında şekerin hücre içine giremediği için kullanılamamasından ortaya çıkar. Bu yüzden yemekten sonra beyne doyumluk hissi uyarısı gitmez, devamlı açlık uyarısı gider ve çok yemek yenir. Bu belirtilerin dışında şeker hastasında zayıflama da görülür. Zayıflamanın sebebi şekerin hücre içinde kullanılamaması yüzünden yapım değil yıkım reaksiyonunun hakim olmasıdır. Tip II şeker hastalığı daha çok kimlerde görülür diğer bir deyişle tip II şeker hastalığı için risk faktörleri nelerdir? Aşırı kilo insülin direnci gelişmesine yol açar. Kırk yaşından sonra hareketsizlik ve şişmanlama başlar. Anne-baba-kardeşinde şeker hastalığı olanlarda genetik olarak bir şeker hastalığı zemini vardır. Bu sebeplerle aşırı kilolu olan, 40 yaşını geçen, ailesinde şeker hastalığı olan kişilerde tip II şeker hastalığı daha çok görülür.

Not. Değerli okuyucular, şeker hastalığı ile ilgili yazılarıma sonraki sayılarımızda bir süre devam edeceğim.